

Verslag INFO-AVOND WATEROVERLAST Charleroyhoeve
14 november 2011

***Zones Potaarde, Sprietmolenstraat, Oude Baan, Hof Ter Weerdestraat,
Warandestraat, Beemdenstraat***

Aanwezig:

- Gemeente: Marleen Mertens, Johan Theetaert, Chris Selleslagh, Danny Metior
- Provincie Vlaams-Brabant: Stefanie Bourgeois (Erosiecoördinator),
Jean-Pol Olbrechts (gedeputeerde)
- Studiebureau Talboom: Bernard Vanderstede

Publiek: ongeveer 50 aanwezigen

De vergadering begint om 20u

Burgemeester Marleen Mertens verwelkomt de mensen. Ze geeft de kans aan wie geïnteresseerd is om hun mail- of postadres te noteren zodat ze later het verslag van deze infoavond kunnen ontvangen. De bijhorende teksten kan men ook vinden op de website onder waterbeheer.

Inleiding door Johan Theetaert – Openbare Werken Grimbergen

Hij verwijst naar de voorbije wateroverlast en de nood van de mensen om hier meer informatie over te krijgen. Gezien Grimbergen redelijk uitgebreid is worden er 4 infoavonden georganiseerd waar er meer uitleg wordt gegeven over de erosie en de problemen die eruit voortvloeien.

De aanwezigen worden voorgesteld, meer bepaald Stefanie Bourgeois – specialist in erosiebestrijding en Bernard Vanderstede die de uitvoeringsplannen voorbereidde en uitwerkte van het Potaardegebied.

Vandaag gaan we 3 zones bespreken die gevoelig zijn aan erosie: de Potaarde en omgeving, Hof Ter Weerdestraat en de Beemdenstraat richting Beigem. Meise is een apart probleem.

We moeten zorgen dat het water wordt afgevoerd op een veilige manier, dat het kan infiltreren in de grond en dat het van een goede kwaliteit is voor de mensen. Over de uitzonderlijke weeromstandigheden gaan we het niet hebben vandaag.

Wat is erosie? Dit zijn deeltjes van de grond die wegspoelen bij felle regen, dit maakt geulen naar woongebieden en zorgt voor wateroverlast, niet alleen bij de bewoners maar ook bij de boeren aangezien het water alles meesleurt en de bodemkwaliteit hierdoor verslechtert.

We moeten maatregelen nemen tegen deze erosie. Hoe kunnen we erosie vermijden? Dit zal Stefanie bespreken, bv door permanent aanwezige beplanting en beter infiltratie in de grond.

Studieburelen moeten een studie opmaken. We moeten plannen maken, ze voorleggen en de werken uitvoeren. Dit is sneller gezegd dan gedaan. Men dient immers rekening te houden met budgettering, aanbesteding, de werken zelf, enz. Dit kan jaren in beslag nemen.

Stefanie Bourgeois toont op kaartje/foto de hoge ligging en de akkers van de Potaarde, het water vloeit weg in 2 richtingen (ook naar Hof te Weerde). Bijkomend is dat de Potaarde in een leemstreek ligt en een leembodem is meer erosiegevoelig. Samen is dit de oorzaak dat het water veel sneller wegspoelt naar beneden.

De KU Leuven heeft een programma waardoor ze bv kunnen berekenen hoeveel water er van een akker afkomt. Op hun kaartje wordt nogmaals duidelijk dat de Potaarde heel gevoelig is aan erosie.

Het wegspoelen van de grond wordt soms ook door de landbouwers veroorzaakt, zij ploegen immers de grond naar onder, dan komt de minder vruchtbare zandgrond naar boven, en ontstaan er problemen op het perceel door de geulen. Ook de boeren zelf kunnen hier hinder van ondervinden door productieverlies.

De Vlaamse Overheid kan Grimbergen financiële ondersteuning bieden via 2 wegen.

Ten eerste heeft Grimbergen een erosiebestrijdingsplan laten opmaken waarin de erosieknelpunten zijn opgenomen. De gebieden werden afgebakend en de plannen zijn goedgekeurd door de overheid.

Om de plannen sneller uit te voeren werd vorig jaar bij de provincie de functie erosiecoördinator in het leven geroepen waar de gemeente subsidies voor kan krijgen. Zij gaan tot bij de mensen horen wat het probleem is en de bron ervan. Ze beginnen onderhandelingen, maken ontwerpen, tekenen de bufferzone(s), enz. Voor Potaarde is dit door een studiebureau gedaan.

Al deze maatregelen zijn op vrijwillige basis door landbouwers en huiseigenaars. De landbouwer kan zelf het initiatief nemen en de VLM (Vlaamse Watermaatschappij) contacteren om bv een grasgang of grasbufferstrook aan te leggen; dit is voor 5 jaar (voor poelen en grachten tot 20 jaar). De erosiecoördinator gaat ook bij de landbouwers langs om hen te informeren over de wateroverlast bij de bewoners. Via de VLM kan de landbouwer subsidies krijgen voor het afstaan van een gedeelte van zijn akker zodat de kosten gedeeld worden. Soms moeten ze tot 8 keer toe bij een boer langs gaan, die processen nemen maanden in beslag. Als de boeren niet willen meewerken, kan het oplossen van de problemen jaren duren.

De gemeente kan ook maatregelen nemen zoals het aanleggen van een aarden dam met erosiepoel (foto Tervuren). Er zijn ook dammen uit plantaardige materialen (kokos, stro...). Andere bestrijdingsmiddelen: buffergrachten (uitgegraven grachten met schutnels) of het herstellen van de taluds (dammen met palen en stokken).

Beheersovereenkomsten, zoals grasgang en grasbufferstrook, hebben tot doel het water op te vangen en vertraagd af te voeren zodat de woningen geen last hebben.

Ook niet-kerende bodembewerking helpt: bij het gewone ploegen draait men de bodem om. Bij niet-kerende zal de machine de bodem opheffen en door het trillen het organische materiaal aan de oppervlakte laten, zo is er veel meer kans op bodeminfiltratie.

De Potaarde (36 ha) vergt meerdere maatregelen zoals grasbufferstroken langs de velden en achter die stroken een buffergracht (met tussenschotten dus) om het water op te vangen. Zo zijn er 3 bufferbekkens van in totaal bijna 7.000 m³ en 1 buffergracht van ca 1.700 m³.

Johan Theetaert vraagt om alle informatie betreffende de wateroverlast in Beigem goed te centraliseren zodat we het mechanisme voor erkenning als erosieknelpunt in gang kunnen steken. Om het dossier volledig te maken is alle bewijsmateriaal welkom (foto's niet alleen van een individuele kelder maar ook van de oorzaak, bv de velden vanwaar het water komt).

Info: www.vlaamsbrabant.be/erosie

www.bodembreed.eu (eerder voor landbouwers).

Mail: erosie@vlaamsbrabant.be

ing. Bernard Vanderstede van het studiebureau neemt het woord over, gaat de stand van zaken uitleggen, wat te doen. Een lastenboek is opgemaakt. De plannen moeten nog verder uitgewerkt worden.

Toelichting Potaarde – Sint-Alexius

- Er wordt een plannetje met de Nutsleidingen van De Sprietmolenstraat en de Potaarde getoond.
Om de riolen degelijk te integreren moet er rekening worden gehouden met oa. Fluxys lijn, aftakkingen, de waterleiding, telecomleidingen, enz. Dit alles binnen de rooilijn die beperkt van breedte is.
- Wat de ontwerpplannen betreft in de Sprietmolenstraat gaan we in de bestaande gracht een flessenhals maken zodat het bekken wordt gevuld en zodoende gaat het bekken zich langzaam lozen. Er komt nog een kleine dienstriool voor afvalwater. Voorbeeld wordt getoond van huisnummer 131 waar eigenlijk een klein pompstationnetje is voorzien met persleiding. Er wordt ook een doorsnede van een bekken getoond (bufferbekken en gracht).
- Op een tekening ziet men de bekkens voor de grondinnemingsplannen. De grondwervingen kunnen binnenkort opstarten. De overheid zal bij de privé-mensen langsgaan. De eigendom die over gaat naar de gemeente, heeft betrekking op de grachten en de bekkens. De gemeente mag die zones betreden voor onderhoud, er is een "werkzone" voor de aannemer voorzien tijdens de werken.

De bouwvergunning is ondertussen in orde en de grondwervingen zijn lopende. We moeten wel nog overleggen met de nutsmaatschappijen aangezien er weinig plaats is voor de riolering. De aanbesteding vindt plaats in de loop van 2012. Als alle percelen in orde zijn (als alle mensen goed meewerken) kunnen we van start gaan.

Toelichting Hof ter Weerde

- Hier zijn de nutsleidingen wat minder van toepassing. We verwachten geen problemen met de coördinatie.
- De ontwerpplannen voorzien op het einde van de Doornbaan een bufferbekken (een groene strook om het water tegen te houden voor dit het bufferbekken bereikt). In Hof Ter Weerde zal men ook plaatselijk ingrijpen en in de Triohofstraat komt er een gracht naast woning nr. 87.
- De grondinnemingsplannen zijn in opmaak.
- Timing: Bouwaanvraagdossier eind dit jaar 2011 indienen voor vergunning in 2012.
Grondverwervingen en aanbesteding tegen midden 2012
Ontwerp voor bouwverlof 2012
Start van de uitvoering ten vroegste in het najaar 2012

Toelichting Oude Baan

- Men is ter plaatse geweest op de Oude Baan voor de topografische opmetingen, die zijn nu afgerond. Einde van dit jaar wordt het voorontwerp aan de gemeente bezorgd. Ontwerp is voorzien tegen het bouwverlof van 2012. De bouwaanvraag zal goedgekeurd zijn begin 2013 en de aanbesteding midden 2013, zodat de start van de uitvoering verwacht is einde 2013 – begin 2014.

Vragen?

Johan Theetaert is al in het bezit van een bundel met een 10-tal vragen. Aan de hand hiervan heeft hij een kaartje gemaakt waaruit blijkt dat Beigem op een hoogte ligt: het water evacueert zich richting Humbeek, daar wordt het afgevoerd. De Humbeeksesteenweg gaat naar het noorden en komt toe in centrum Grimbergen. Het is logisch dat we eerst moeten zorgen dat het water onderaan kan opgevangen worden, dat de onderbouw in orde is. Pas daarna gaan we in Beigem splitsen.

Stefanie Bourgeois legt uit hoe een modderstraat kan ontstaan.

Vraag: *hoe is de situatie van de riolering vandaag?* Danny Metior antwoordt dat als er een verstopping is in het riool, we dat zullen oplossen. Het probleem is gekend wanneer mensen ons dit melden, dan kan men ter plaatse komen om vaststelling te doen en dan worden de nodige werken gepland.

Vraag: *hoe weten we of buizen verstopt zijn met modder?* Danny Metior antwoordt dat dit niet gemakkelijk te checken is, maar de gemeente beschikt hiervoor over een camera. Er is nog een beter model van camera in bestelling. Zo kan men probleem detecteren en dan kuisen. Men zal op de Beigemsesteenweg dit gaan nakijken.

Vraag: *bij de nieuwe straataanleg in de Beemdenstraat zijn blijkbaar geen roosters op de juiste plaats voorzien (de eerste bevindt zich pas ter hoogte van nr. 47), de rest ligt naast de straat maar die voeren niets af. Het probleem werd al paar keer aangekaart doch geen reactie tot op heden.* Johan Theetaert beaamt dat het niet gemakkelijk is om overal tegelijk aanwezig te zijn, maar dat er zeker geprobeerd wordt om er iets aan te doen.

Vraag: *hoe komt het dat er in de landbouwgebieden geen grachten meer zijn, blijkbaar waren die er vroeger wel.* Aquafin zegt dat het niet hun bedoeling is om de grachten te dichten tijdens hun werkzaamheden. Men wil de moeite doen om ter plaatse te gaan kijken.

Er wordt opgemerkt dat *bij een wateroverlast van 1,5 m hoogte de natuur schade lijdt (knotwilgen en padden sterven).*

Iemand vraagt zich af of de werken van Aquafin in 2005 de recente wateroverlast mee kan beïnvloed hebben. Tom De Roo van Aquafin (die enkel uit interesse in het publiek zit) komt één en ander toelichten op kaart. Hij heeft geen weet dat er problemen zouden zijn sinds de aanleg van de collector. Ook niet in de Beemdenstraat waar een bypass is aangelegd die parallel richting Daalstraat, Kasteelstraat loopt. Hij stelt voor met iemand van de gemeente ter plaatse te gaan.

Welke afwateringswerken zijn er nog gepland? Het kasseigedeelte van de Beigemsesteenweg is voorzien om in 2013/2014 aangepakt te worden, samen met de heraanleg.

In de Parklaan is het voetpad te laag. De (minieme) stoeprand is een tijdelijke oplossing, er moeten betere boordstenen komen.

Wanneer zijn de werken in het veld van Beigem voorzien? Stefanie Bourgeois bevestigt dat ze al eens ter plaatse is geweest en de lange en zacht hellende helling heeft gezien. Ze toont met een kaartje aan dat alle percelen als laagerosiegevoelig werden bevonden, aangetoond door de KU Leuven. Bufferbekkens in de Potaarde worden gesubsidieerd omdat ze in een erosie knelpunt liggen, wat met dit gebied niet het geval is. De reden hiervan kent ze niet. Vandaar dat ze aan de mensen foto's van de modderstroom vraagt zodat ze een bewijs heeft en een dossier kan aanleggen. Zij zal evenwel op vrijwillige basis ter plaatse gaan. Zij verontschuldigt zich voor het niet onmiddellijk beantwoorden van alle mails, zij is pas uit zwangerschapsverlof en heeft nog andere gemeentes te behandelen.

Vraag: *wat als landbouwers niet vrijwillig tekenen?* Dan is er jammer genoeg de onteigeningsprocedure, met de rompslomp van advocaten en gerecht, dus dan kan het 2 jaar duren.

Opmerking: *de Gillebeek in de Rotsartlaan kon het water perfect aan, doch sinds 2005 problemen.* Men zal met Aquafin hiervoor samenzitten.

Welke instanties moeten instaan voor de modderellende? De Provincie, de gemeente moet opdracht geven aan studiebureau, zij moeten plannen opmaken, dossiers, aanbestedingen, subsidies, onteigeningen, er zijn vele projecten.

Wat als de boer niet wil meewerken? Dhr. Olbrechts antwoordt dat de tijdspanne dan verhoogt met 2 jaar aangezien we dan via de rechtbank moeten gaan. De gemeente probeert altijd de mensen op vrijwillige basis mee te krijgen. Eens ze overtuigd zijn om mee te werken, gaat dit natuurlijk veel sneller dan via de rechtbank. Maar we blijven natuurlijk afhankelijk om bepaalde procedures te volgen, de wet na te leven. De provincie verleende de gunst van subsidies en de gemeente Grimbergen was trouwens bij de eersten om daarop in te spelen. Maar dat het lang duurt is normaal, alles moet geafficheerd worden, er is veel en intensief werk nodig om alles te kunnen opvolgen.

Hoe kunnen de gedupeerden vergoed worden? Men is normaal gezien hiervoor verzekerd (woningschade). Dus verzekering aanspreken, deze zal zich wenden tot de verzekering van de gemeente.

Opmerking dat de zandzakken te laat toekwamen. Nochtans heeft het gemeentepersoneel tot 3 u 's nachts doorgewerkt in de gemeenteloods (op de Humbeeksesteenweg).

Een inwoner bemerkt dat achter de betonplaten van zijn tuin, waar zich een beek bevindt, men deze (te) breed heeft uitgegraven bij baggerwerken waardoor zijn betonplaten verzakken. Niettegenstaande men als eigenaar verantwoordelijk is voor zijn omheining, belooft Johan Theetaert om dit probleem mee te pakken.

Vraag over de problemen Meiskensbeekstraat – Warandestraat waar het water heel hoog stond, overstort? Chris Selleslagh bevestigt dat hier foto's van genomen zijn en dat dit werd doorgespeeld aan Aquafin.

Wat met de problemen in de Rotsartlaan? Johan Theetaert noteert dit en het zal in de studie worden opgenomen. Hij neemt ook kennis dat de brandweer niet ter plaatse kon komen wanneer er gebeld werd voor hulp aangezien ze al volop met andere projecten bezig waren. Op een bepaald ogenblik (rond 18u30) heeft de brandweer beloofd om binnen de twee uren een equipe te sturen. Pas de volgende dag, toen het water al weggetrokken was, zijn ze komen kijken.

Opmerking: In sommige straten ligt er vuil en modder dat nog zou moeten opgekuist worden.

Johan Theetaert sluit af met de belofte dat de gemeente probeert om alles maximum te remediëren, alles kan misschien niet tegelijk, maar Grimbergen is er heel actief mee bezig.

Chris Selleslagh dankt iedereen voor de technische uitleg, de ontwerpers, de provincie, het gewest, Aquafin. Hij dankt ook alle aanwezigen voor de deelname aan deze infoavond en wenst hen een goede avond.